

Protokoll förddt vid ungdomsföreningen Lek o[ch] Al[l]vars, diskussion den 22 februari 1903.

SD. Diskussionen öppnades af J. Jönsson för aftonen utsedd till ordförande.

§ 1

Protokollet öfver föregående mötes diskussion upplästes och godkändes.

§ 2

En fråga till diskussion inlemnades och hjelde: **Hvarför läser ungdomen så litet af nyttiga och lärorika böcker?**

Nord ville ändra frågan till: Hvilka böcker bör ungdomen hälst läsa?

En längre tystnad blef rådande tills denna bröts af:

Wide, som tyckte det var märkvärdigt hvarför denna fråga ej mer kunde diskuteras. Han ville att Nord skulle vara mera villig att framställa den, så att vi kunde få en liflig diskussion.

Nord, sade sig ej kunna tala för än han tänkt öfver litet!

§ 3

Så inlemnades en ny fråga, som enhälligt upptogs till diskussion, och lydde:

”Hvad bör man iakttaga med afseendet på läsandet af böcker?”

Wide. Hvad man först bör iakttaga vid läsandet, är att man ser efter om det är en känd författare. Är det inte så, må man då först läsa förordet af dess innehåll, men det hoppar man gärna öfver, men det skulle man inte göra. Å så bör man läsa boken sakta om flera gånger, om man skall förstå den rätta kärnan af dess innehåll.

P Gunnarsson. Ja, det är ju alldeles klart att när man skall läsa böcker, så bör man hålla sig till goda böcker och göra sig bekant med författaren.

J. Johansson. Jag tror att romanläsning är rent att förkasta, och man bör ju hellre läsa andra lärorika böcker.

Nilsson. Vid läsandet af romaner så bör man läsa lärorika romaner, i hvilka man inhemtar kundskap. Det finnes skapliga romaner, å sådana kan då inte vara skadliga att läsa.

Nord. Om man börjar läsa romaner medan man är ung, så tycker man romanerna äro bättre än andra vetenskapliga böcker. Så jag tycker inte att det kan vara skadligt att läsa romaner.

Wide. Jag blef uppkallad med anledning af att kamrat Johansson tyckte att romanläsning ej var nyttig, men jag skall tala om för Johansson att man i romaner kan inhemta bra mycken kunskap: till ex. i Strindbergs [och] Pontus Wikners. Så att all romanläsning är ej att förkasta.

Gunnarson. Om det är någonting vi böra läsa så inte behöfva vi läsa alla böcker vi får tag i.

Utan om vi få tag i en bra bok, så skulle man läsa den flera gånger. För hvarje gång man läser så inhemtar man kunskap äfvenså i romaner.

Nord. En roman är ju sådan att straxt efter det man läst så kan man berätta.

Så det går inte för en ungdom att börja med vetenskapliga böcker, utan ungdomar bör börja med romaner.

Nilsson. Det här blef då inte så dålig diskussion. Men jag vill då inte ge mig, om det inte är skadligt att läsa romaner. Men det är ju skillnad på goda [och] dåliga.

Wide. Nilsson godkänner vist inte det här, men jag vet att finns romaner till ex. af Wiktor Rydberg. Och en sådan bör ingen hufvader underlåta att sticka i händerna på sina barn i stället för andra dåliga böcker.

Nord. När man är ung så söker man nöjen på många vis. Har man ingenting att läsa så går man ut för att söka sig nöje. Å kärleksromaner bör man läsa. Jag tycker att de äro de bästa.

Anna Magnusson. Romaner af berömda författare bör man läsa för det är ju alldeles klart, att är det en berömd författare så är det en bra bok.

Gunnarson. Men jag vill då inte att vi skola tycka så mycket om beröm af författaren sjelf. För det kan vara mycket dåligt, fast författaren har stort beröm. Men man måste väl kunna tänka sig litet sjelf också.

Nilsson. Jag vill instemma mig med hvad Gunnarson sade, att man ej bör tro allt vad man läser. Utan man bör ju kunna tänka sig litet sjelf också, om det kan vara sanning alltsammans.

Ante Magnusson. Jag för min del tror, att om man skall förstå de bättre böckerna så bör man också läsa de dåliga.

Wide. Det kom en tanke att fara genom hjärnan på mig, ja när man får tag [*i*] en bok, bör man först taga en meterstock och meta [*mäta*] boken. Man skulle förstås ha något vist mått på huru lång och bred den är, samt om den väger något halft hekto. Denna bok vore säkert bra att läsa.

Dag som ofvan

Oscar Nilsson

För dagen utsedd sekreterare

Justerat betygar

[*inga underskrifter*]

Protokoll vid diskussionsöfning inom föreningen Lek och Allvar lördagen den 28 feb. 1903.

SD öppnades af kamraten Anna Magnusson, hvilken och ledde dess förhandlingar.

§ 1.

Utsågs Jonas Magnusson, att inlämna en fråga till diskussion. Och inlämnade han en så lydande: **Hur bör en yngling uppföra sig i det alldagliga lifvet?**

Frågan upptogs till behandling och inläddes den af frågeuppställaren som sade:

Denna fråga förstår jag ej riktigt sjelf. Man hade jag tänkt det kunde vara bra, få höra hvad andra tänka. Om man t ex går efter en väg, man då bör hvissla och skrika, eller om man går från en dans man då bör gå och tjuta samt föra oljud.

Per Gunnarsson, ansåg det tillhöra godt uppförande, att gå och tjuta om helg och söndagskvällar. Vid auktioner och andra tillfällen är det ju bra och riktigt att gå och hoppa, dansa och lefva om.

K. Johansson, ville gent emot föregående talare säga, att det ej var städat gå och tjuta, utan häldre vara ordentlig och tyst.

Persson, trodde ej att Johansson menade hvad han sade. Måhända ville han gå susam med sin flicka, och af denna orsak ville han vara tyst. För min del vill jag skrika och väsnas.

K. Johansson, menade att Nils Persson måste få skrika så mycket han ville, men jag kan ej göra så.

Per Gunnarsson, sade om jag skulle säga min egentliga mening och allvarliga tanke, så finner jag det simpelt och lågt om man går och rifver sönder samt förstör planteringar och andra ting, som skola vara till glädje och fägnad för alla. Påminde om en mycket dålig handling i Landsom för några år tillbaka, då en omsorgfull plantering af okynne blivit förstörd. Om man än vid sådana tillfällen (än) vore dödfull, borde man ändå veta bättre. En sak, som hvar och en borde lära sig är, att vid böner, föreläsningar o d ej göra grimascher, skratta eller företaga sig andra konster. Sådant sätt drager föredragarens uppmärksamhet från sitt ämne, och man kan därigenom bli orsak till att det föredragna blir af annan halt än det var ämnat att blifva. Man bör alltid vara uppmärksam hvad det än vara må som man hör. Skulle man se den talande med

flit skratta eller vara skämtsam, då kan man ju få skratta. För öfrigt bevisar det intet godt uppförande att skratta då något afhandlas.

§ 2

Diskussionen af denna fråga förklarades afslutad.

§ 3

Beslöts att en ny fråga skulle diskuteras. Att inlämna en sådan valdes Anna Göransson, hvilken sade sig ej kunna lämna någon. Så föreslog Per Gunnarsson att frågan om tobaksbruket skulle behandlas och inlämnade han en fråga, så lydande:

Huru böra vi betrakta bruket af tobak?

Per Gunnarsson inlädde frågan, och ville han för sin del alldeles afdumma(?) bruket af tobak. Wille någon mera skulle yttra sig i frågan t ex om det kunde anses nyttigt, snyckt, ordentligt eller städat bruket af tobak i en eller annan form.

Anna Göransson, begärde ordet, och menade sig ej hafva förstånd att bedöma frågan. Men för sin del ville hon säga det, att tobaksbruket var obehagligt. Wille fråga tobaksbrukare, om de viste hvad en spottlåda skulle användas till?

Kalise Nilsson, tyckte för sin del, att snustuggning var mycket fult och osnyckt. Dock om någon ville röka en cigarr då eller då, så kunde man ju fördraga detta.

Anna Magnusson, som ordf. begärde tillåtelse att yttra sig, och framhöll, att man kunde ju ej finna någonting snuskigare än när man ser tobaks- och snusspott öfverallt både på väggar och tak. Men om söndagarne kan det ju se fint ut, man går och blossar på en cigarett.

Nils Wide, framhöll tobaksbrukets skadliga invärkan på kropps- och själskrafterna hvarigenom och följde försvagning samt underlättades nedärfning af skadliga sjukdomar hos kommande släkten.

Per Gunnarsson ville understödja undertecknad anförande och om han ej haft begär för tobak, ville han på inga villkor veta af den. Framhöll, att då man brukar tobak alstrar man ett annat svårt begär, nämligen alkohålbegäret. Begäret efter tobak är hos många mycket svårt. Sjålf hade har svårt fått kännas vid det. Wille till sina olyckskamrater säga: "Allt det i viljen människorna skola göra eder, det gören i och dem". Därmed ville han hafva sagt: att om någon af de yngre ofördärfvade kommer och beger tobak, bestämdt neka dem och i stället håltre tala om hur skadligt tobaksbruket är. I skolorna borde man fordra att det mera undervisades om tobakens skada. För sin del hade han haft ett godt ex. i sin lärare. Han var nämligen en svår snustuggare.

Diskussionen förklarades afslutad och skulle den förda diskussionen få utgöra svaret å frågan.

§ 4

Att justera protokollet valdes Nils Wide, Tång.

År och dag som ofvan
Nils Wide

Protokoll fördt öfver diskussionsöfningen vid föreningen Lek och Alvars ordinarie möte i Ösa, Ås söndagen den 8 mars 1903

§ 1

Protokollet från förra ordinarie mötets diskussionsöfning upplästes och godkändes.

§ 2

Yrkades på att kamrat Nils Vide skulle uppläsa protokollet fördt öfver diskussionsöfningen, vid extra möte lördagen den 28 februari. Vide nekade att göra detta och som motiv derfor anförde han, att han sjelf var utsedd att justera nämnda protokoll. Ansåg att han ej kunde göra detta i den form protokollet förelåg, hvadan han ej kunde uppläsa det samma.

Detta föranledde en stunds diskussion deribland:

Jonas Mahlberg tyckte att Vide ej kunde åläggas uppläsa protokollet, utan var det godtyckligt om han ville eller ej.

A. Magnusson framhöll att Wides handlingssätt i de[t] fallet var planlagt och oegentligt. Ville att han af pur välvilja skulle uppläsa berörda protokoll.

Vide, nekade fortfarande och framhöll föreningens okloka handlingssätt, när han på eget förslag blef vald att justera protokollet.

§ 3.

Inlämnades en fråga af Kalise Nilsson lydande:

Kan det betraktas som nyttigt att gå från en anständig sammankomst på bal?

Inlämnarinnan betonade det oretta i ett sådant handlingssätt.

O. Kronberg, ansåg att om man sitter på en bön, t ex frälsningsarmen, och hör på en predikants osammanhängande framställningar, som varken kunna intresera en eller man kan känna sig tillfredställd, kunde han ej finna att det låg något onyttigt att från en sådan sammankomst [gå] på bal.

P. Gunnarsson, sade att det fans flera sammankomster än Frälsningsarmén. Och att en sammankomst kunde väl få anses nyttig om den ej var af religiös beskaffenhet.

Nils Vide, tyckte att det ej kunde vara klandervärt att gå från kyrkan på bal. Är man dragen dit, varför inte gå?

O. Kronberg, uttryckte som sin mening att man ej kunde tjena två herrar.

Nils Vide, anmärkte, att de kvinnliga medlemmarna ej sade något. Uppmanade dem att yttra sig.

O. Kronberg ville ha frågan uppläst. Undrade om det var kroppen eller själen frågan åsyftade. Inlämnarinnan upplyste att frågan gälde båda delarna.

Nils Vide, undrade om det kunde anses så nyttigt att gå på bal i en loge, svätta upp sig, dra i sig en hel del damm, och som lön derfor insjukna i lunginflammation. Sade, att ville man följa sin egen uppfattning om hvad som kunde anses som nyttigt eller ej, måste svaret på frågan ovilkorligen blifva nekande.

K. J. Johansson, kunde ej finna att det låg något orätt i att gå från kyrkan på bal.

Elias Mahlberg, sade att det väl kunde anses som ett nöjje att gå på bal, men ville ej gå in på att det var till någon nytta.

§ 4

Beslöts att den förda diskussionen skulle få utgöra svar på frågan.

Kritik

K.J. Johansson, kritiserade de kvinliga medlemmarna för att de ej yttrat sig.

Nils Vide, anförde kritik mot en del af de manliga kamraterna för ouppmärksamhet.

Beslöts att alla "protokoll" skulle ofentligen uppläsas inför föreningen.

Att undertäckna protokollet utsågs A. Ljunggren.

Justeradt
G. B. Mahlberg

Dag som ofvan
Olaus Däcker

För dagen utsedd sekreterare

Protokoll förd vid diskussionsöfningen vid ordinari möte med föreningen Lek o Allvar den 22 Mars 1903.

§ 1

Diskussionsöfningen öppnades af den för öfningen valde ordföranden Jonas Mahlberg i Dille.

§ 2

Protokoll upplästes från föregående ordinari möte och godkändes.

§ 3

Per Gunnarsson, yrkade att Nils Wide skulle till föreningen utlämna det protokoll då han tjänstgjorde som sekreterare.

Wide, upplyste om sekreteraren skrivitt flera protokoll, men justeringsmannen vägrat att det samma justera. Yrkade att Per Gunnarssons yrkande skulle lämnas utan afseende.

Ordförande begärde tillåtelse af förening att få yttra sig samt få framkomma med förslag. Beviljades! Upplyste att föreningen, ägde rätt att affodra sekreterare protokollet i den form den förefinnes, jämto de amärkningar som justeringsmannen funnit (?) att göra. Föreslog att föreningen skulle ålägga Nils Wide att till nästa möte aflämna protokollen till föreningen. Föreningen beslöt i enlighet härmed.

§ 4

Då sekriteraren från föregående extra möte ej var närvarande samt ej insändt protokoll, beslöt föreningen att det samma affodra [*avfordra*].

§ 5

En fråga inlämnades af undertecknad: **Hvad bör göras för att väcka lif och inträse för nyckterhetsaken?**

§ 6

Föregående fråga upptogs till behandling, inleddes af inlämnaren hvaraf följande diskussion utspan sig:

Per Gunnarsson, begärde ordet. Ansåg att svenska folket borde veta hvad mål nyckterhetsaken hade.

H. G Eriksson, ville ha frågan uppläst. Tyckte att kvinnorna torde taga störrö del af arbetet än vad den gör. Framförde som exempel att kvinnorna i Nordamerika hade bildat en kvinnoförening för befrämjande af nyckterhetsaken. Hon gick till och med så långt att hon gick från krog till krog, sopade rent [*och*] kastade ut allt som alkohol innehöll.

Inlämnaren ansåg som högre nyttigt om ej nödigt, att de yngre borde delta i arbetet under de älldres bepröfvade veteranernas ledning och inspektion. Om så blefve kunde nya krafter och förmågor uppstå som nyckterhetskamparna helt säkert skulle ha heder af. Dock så än arbeten delades lika mellan de obelevade yngre och mera bepröfvade äldre.

Nils Wide, anförde ett vackert anförande, ”som karakteriserade honom som en sann och ädel godtemplare” om alkohåls förhårjande verkning bland det svenska folket. Dock utom frågan, af honom anmärkt. Ansåg att det knappast var mödan värdat att väcka till lif och inträse de känslor, som bör vara för nyckterhetsaken. Så länge som den enskilda individen sjelf gick sofvande. Och att kvinnan kunde bidra till stor fördel för nyckterhetsaken. Blott

därigenom änkor afhölle sig från all beröring med de personer som använder sig af spirituosa varor, ja ej ens hälsa på en sådan.

Proposion begärdes:

Föreningen beslöt den diskussionen skulle vara avslutad sedan de talare som redan anmält sig, och de som omedelbart anmälde sig haft ordet.

P. Gunnarsson, ville nästan yrka på att föreningen skulle läsa böcker af nykterhetsinnehåll och anda.

Nils Wide. Att varje individ som tillhörde någon nykterhetsförening borde läsa "Helnykterhetsbilder" af Wilhelm Lakei. Påpekade äfven: att utan sammanhållning når man ej till önskat mål.

Ante Magnusson, ansåg att kvinna ej borde visa sig fränstötande mot en rusig person. Utan tvärtom, för om hon förhöllo sig tvär [*och*] stram mot en sådan kunde sorgliga bli resultatet. I stället förmana honom och söka leda honom till rätta sedan han blifvitt nykter.

Diskussionen avslutades och skulle den samma utgöra svar på frågan.

§ 7

Föreningen beslutade att ingen kritik skulle hållas öfver diskussionen.

§ 8

P. Gunnarsson framlämnade en fråga till nästa möte så lydande: **Hvad är ett ideal?**

Äfven Nils Wide framlämnade en fråga som lydde: **Wid hvilken tidpunkt mellan 20-30 år kan en yngling vara man?**

§ 9

Wide rekommenderade tidningen "Kamraten" i varm hågkomst till medlämmarna. Gjorde det tillägget: de manliga till skam för deras dåliga biträde: de kvinnliga till heder som varande de mera intresserade.

Dag som ofvan

Justerad:

A.Nordberg

Protokoll fört vid föreningen Lek och Allvar hållen diskussionsöfning den 25 mars 1903

§ 1

Föregående mötes diskussionsöfnings protokoll upplästes och godkändes.

§ 2

Kamrat Wide uppläste ett protokoll från en föregående diskussion hvilket godkändes.

§ 3

För aftonen diskuterades, enligt föregående möte fattadt beslut, då framlemnade frågan af kamrat Gunnarsson: **Hvad är ett ideal?**

P. Gunnarsson. Jag skall försöka leda in frågan i saln [*salen*]. Man kan ställa upp ett ideal. Med ett ideal tror jag menas något nästan oupphinnerligt, något som vi svaga människor knappt kunna uppnå. Hoppas kamraterna tänkt något om hvad ett "ideal" är, och får jag framlemna frågan till diskussion.

Kronberg. Nog vet jag hvar jag har mitt ideal. Har också mitt ideal i en ¼ rull[e] tobak, tändstickor och en pipa.

Nord. Ideal är ett ord. Man kan ju t ex tänka sig ett ideal i en fyllhund eller i en snusbuss. Vill ändra frågan till, "Hvilka ideal böra vi hälst hafva?"

Wide. Jag vill klargöra hvad ett idel är. Ordet ideal betyder det stora och sköna. Något som man nått är icke längre något ideal. Har man nått det sätter man ännu högre ideal. Det fins äfven låga ideal t ex pipan och fyllan.

J. Nilsson. Ordet ideal är en benämning på något som man önskar sig, att behålla det man har eller att önska sig något annat.

Nord. Med ordet ideal menas icke endast det goda.

Vide. Det står i svenska lexion att ordet ideal betyder det sköna stora och ädla. T ex jag önskar mig ett hem i en lugn dal, en snäll hustru och allt trefligt. Efter en tid får jag se andra ännu trefligare hem, då önskar jag mig det ännu bättre. Man säga hvad man vill, så kan man icke önska sig något bättre här på jorden än ett godt hem.

Nord. Ordet idel betyder icke endast det sköna det betyder äfven det oupphinnerliga

E. Olsson. En människa skall försöka förädla sig själf, [att] bli en nyttig samhällsmedlem.

Man kan inte skylla på någon annan om man icke själf vill bli en ärlig människa. Den som i ungdomen lefva ärligt och troget kan vara säker om att få en ljus ålderdom.

P. Gunnarsson. Får tacka den föregående talaren för hans bidrag till diskussionen. Vi tycker det är roligt att äfven de gamla yttrar sig. Jag tror icke att ett ideal är oupphinnerligt. Det är märkvärdigt skall man önska sig något som man icke kan nå. Jag tänker ingen sätter ett bränvinsglas som sitt ideal.

Nord. Frågan: Hvad är ett ideal, kan man besvara med att det är ett önskemål. Något som man önskar sig, hvad som hälst.

E Olsson. Man skall inte ställa högre ideal än man kan nå. Det är min mening.

J. Magnusson. Den föregående talaren yttrade att man icke skulle ställa högre ideal, än man kan nå. Om man sträfvar efter kunskap kan man aldrig få nog.

Nord. Om jag önskar mig en snusbuss, och jag får den så har jag uppnått mitt ideal.

Wide. Vill bevisa att kamrat Nord har orätt däri att han uppnått sitt ideal, om han fått en snusbuss. Ty snart kastas den bort, och sen kräfver det igen. Såledess är det icke uppnått. Låt oss tänka oss en stor vetenskapsman, om han vet aldrig än så mycket kan han ändock icke säga han vet allting.

Kronberg. Vi hålla oss mer till de verldsliga idealen, de andliga kan man ej nå.

P. Gunnarsson. Vi kan icke besvara frågan med: det är ett önskemål. Hvad är då ett önskemål? På det viset kunde vi få hålla på i åratat, och ändå inte få svar på frågan.

§ 4

Diskussionen fick utgöra svar på frågan.

§ 5

Kritik

P. Gunnarsson. Då kan vi taga kritik öfver hela mötet. Jag vill kritisera några af dem som deklamerade. Om vi läser ett stycke skola vi först tala om hvad vi skola läsa samt författarens namn.

Wide. Kritiken är för att man skall bli färdigare. Det är mindre snygt att såsom en af kamraterna gjorde presentera sig så här (händerna i byxfickorna). Skulle de kritiserat de kvinliga kamraterna, men de förstå sig inte på det.

Justeradt betygar:

Som ofvan Brita Olsson

Hulda Flykt
Ordf.

sekr.